

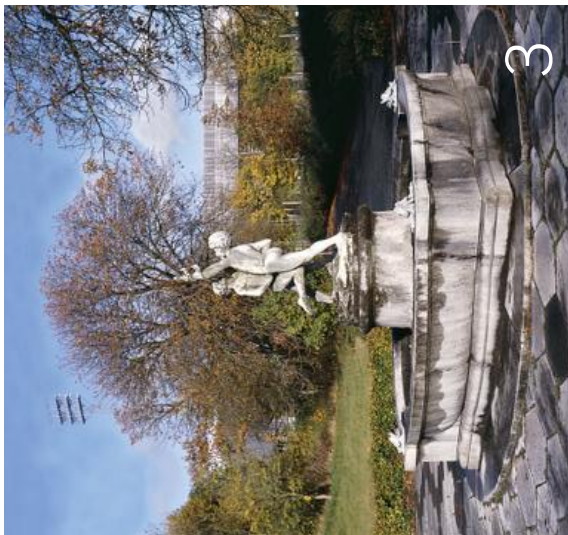
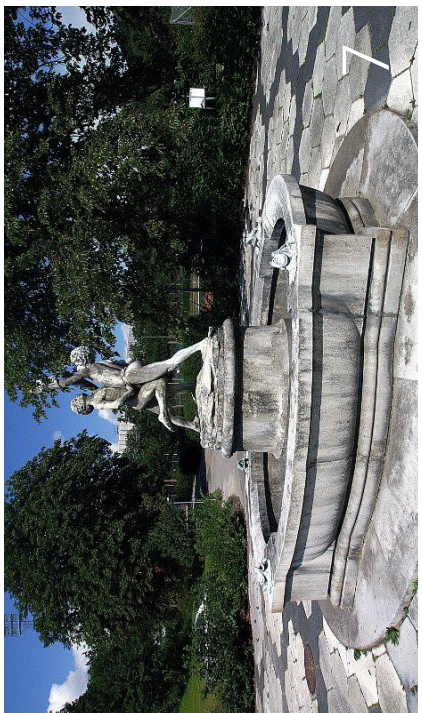
Titel	Side
Iguanbryderne - genplacering på Tingpladsen.pdf (cf97f0ad-d382-4259-a7d6-fdf4d8a37eb4.pdf)	2
Iguanbryderne i Randers. Jørgen Smidt-Jensen.pdf (8f7ac74a-fcd8-4517-9162-c3f39e358362.pdf)	18
Fwd Genplacering af Iguanbryderne - bevilligede midler pr. 20. aug 2021 (Fwd: Genplacering af Iguanbryderne - bevilligede midler pr. 20. aug 2021.pdf)	19
brev fra Kunstfonden om beslutning vedr iguanbryderne.pdf (7d279d38-f855-483c-93c7-b2d3ca5aee42.pdf)	20
Budget.pdf (0000dea8-9bb0-4908-a6e5-f2d8484b37ea.pdf)	21
driftsgaranti.pdf (86d0a4ea-a17c-4fac-b653-1445ab86769e.pdf)	25

IGUANBRYDERNE

GENPLACERING PÅ TINGHUSPLADSEN

Foto 1, 2, 4 placering på Frederiksblads
Foto 3, 5, 6, 7, 8, placering ved Viborgvej

FAKTA - om Iguanabryderne

Afsløret 1908

Tidligere placeringer 1908-1962 Frederiksblads, 1964-2012 Viborvej ved stadion

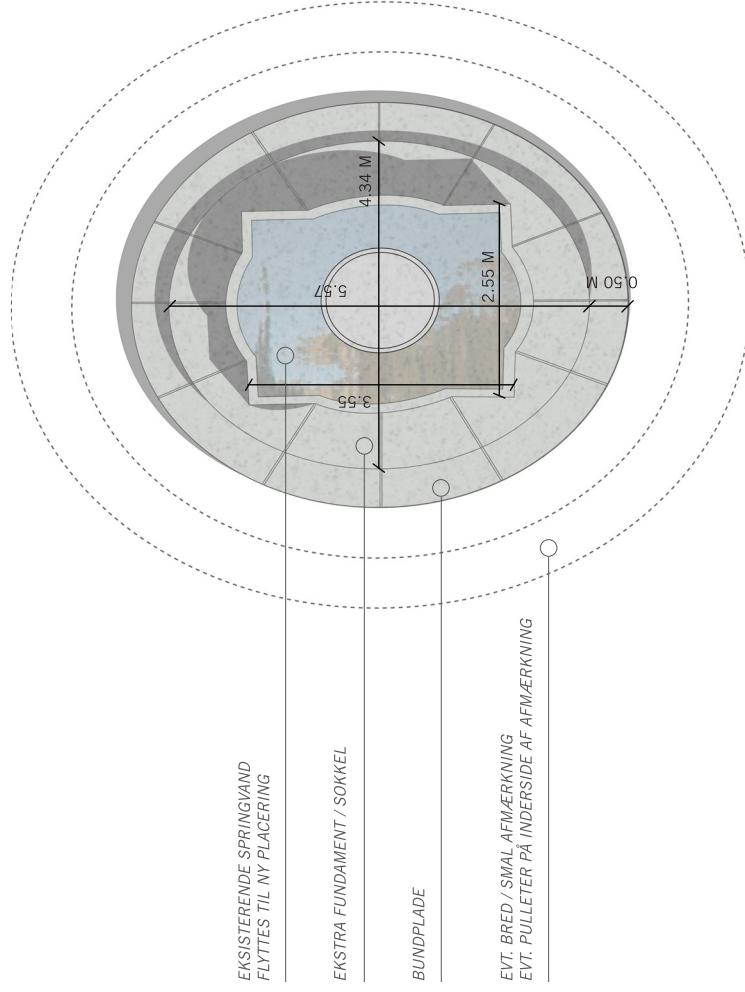
Materiale Bronze, sokkel i granit

Højde ca. 3,50 m

Skænket af Foreningen til Randers Bys Forskønnelse, Randers Kommune og private

Skabt af billedhugger: Niels Holm

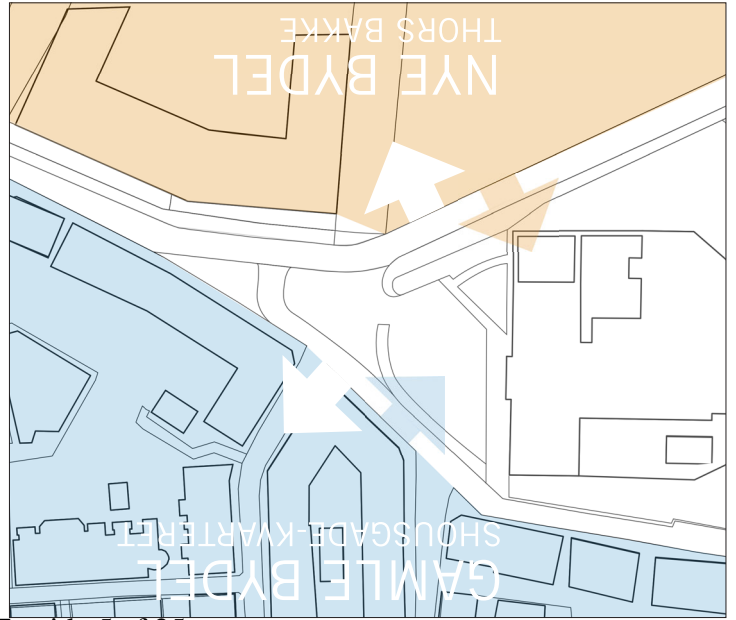
Iguanabryderne er en af byens mest omdiskuterede skulpturer. Springvandets kunstneriske værdi blev betvivlet helt fra starten. Brydning var ellers en af disciplinerne ved de Olympiske Lege tilbage i antikken. Men de antikke motiver i kunsten var omkring århundredeskiftet ikke just nyskabende. Den moderne, abstrakte kunst var tæt på sit gennembrud, og derfor blev Holms springvand kritiseret for at være trivielt og uoriginalt.

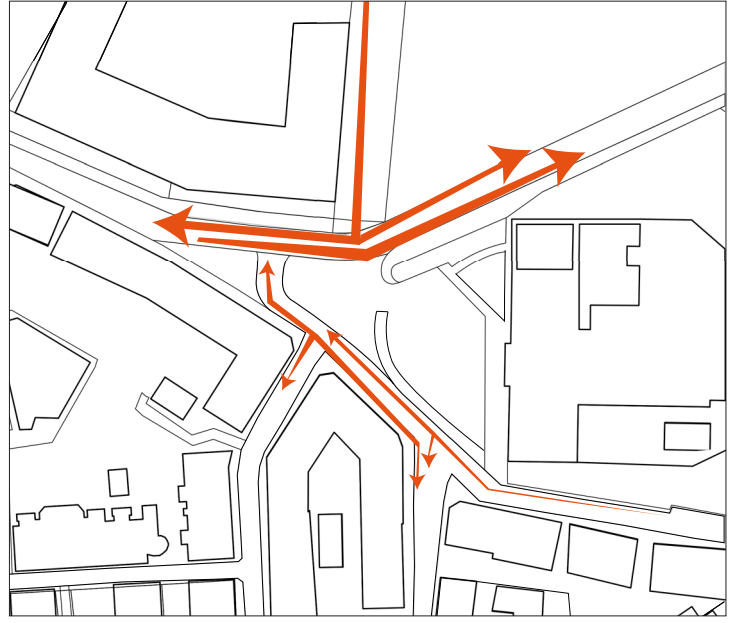
IGUANABRYDERNE, PLAN 1:100

DIAGRAMMER - trafikale og bydelsmæssige forhold

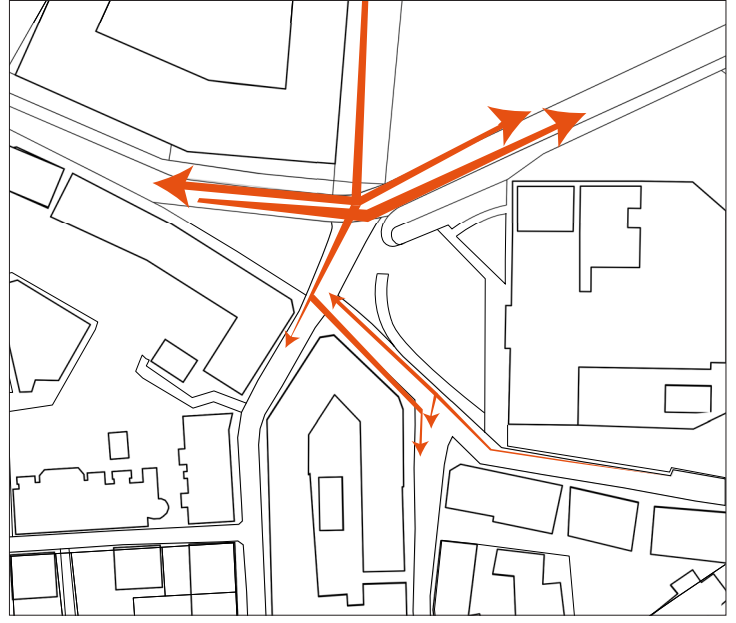
TINGHUSPLADSEN FORBINDER SCHOUSGADE-KVARTERET OG THORS BAKKE

EVENTUELLE FREMTIDIGE TRAFIKALE FORHOLD - SCENARIO 1

EVENTUELLE FREMTIDIGE TRAFIKALE FORHOLD - SCENARIO 2

NYE PLACERINGSMULIGHEDER

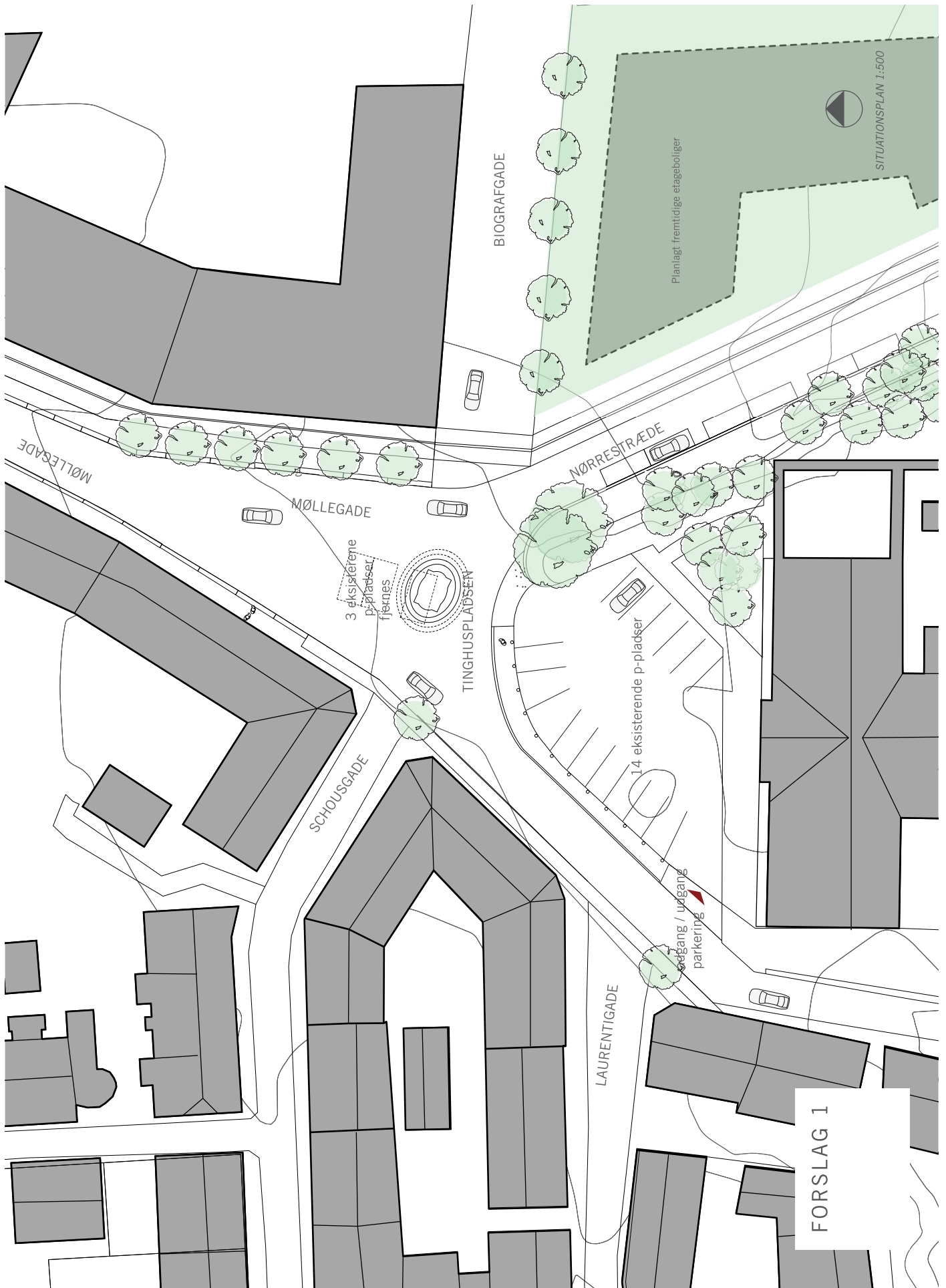
GENPLACERINGSFORSLAG 1

Iguanbryderne opstilles på sokkel på Tinghuspladsen i Randers.

Terrænfaldet på grunden optages i soklen.

Der skal muligvis etableres afskærmning - eksempelvis pullerter rundt om soklen for at beskytte springvandet mod påkørsel.

Der vil indenfor nærmeste fremtid ske et markant stigning af trafik i området, og på vejene omkring springvandet, i det er planlagt udbygning af Thors Bakke. Den øgede trafik vil blandt andet bestå af tung trafik, grundet varetilkørsel til Thors Bakke, og privat bilisme, idet der vil komme flere beboere og parkeringsmuligheder i området. Forslag 1 vil derfor være problematisk at realisere i det springvandet er placeret uden yderligere bearbejdning af trafikforholdene omkring Tinghuspladsen.

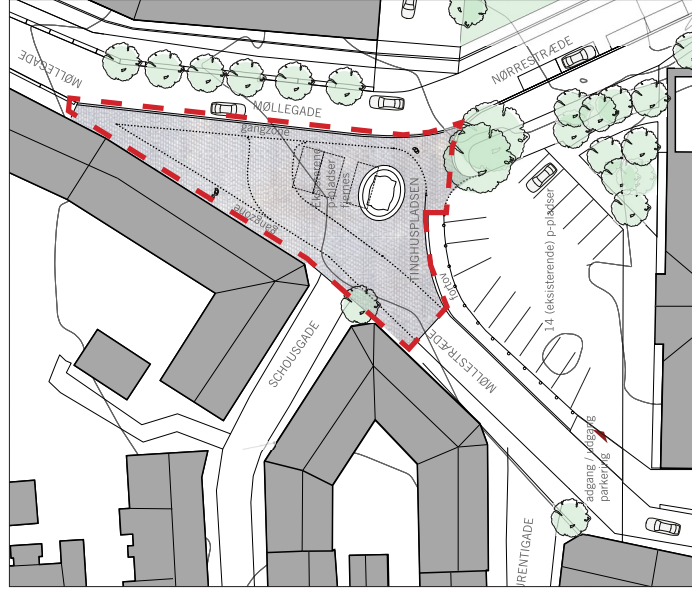
GENPLACERINGS - forslag 2 - etape 1

Iguanbryderne opstilles på sokkel, som en del af en pladsløsning, der kan inddrages i to etaper. De to etaper kan realiseres uafhængigt af hinanden.

Forslag 2 består i at placere springvandet på en brostensbelagt plads. Forslaget tager højde for den fremtidige øgede trafik i området, og på Tinghuspladsen, idet der etableres tydelige kørebaner og gæzoner rundt om springvandet. Det er hensigten at opnå en afklaret trafikafvikling på og omkring pladsen og skabe en plads, der fremstår som en samlet helhed.

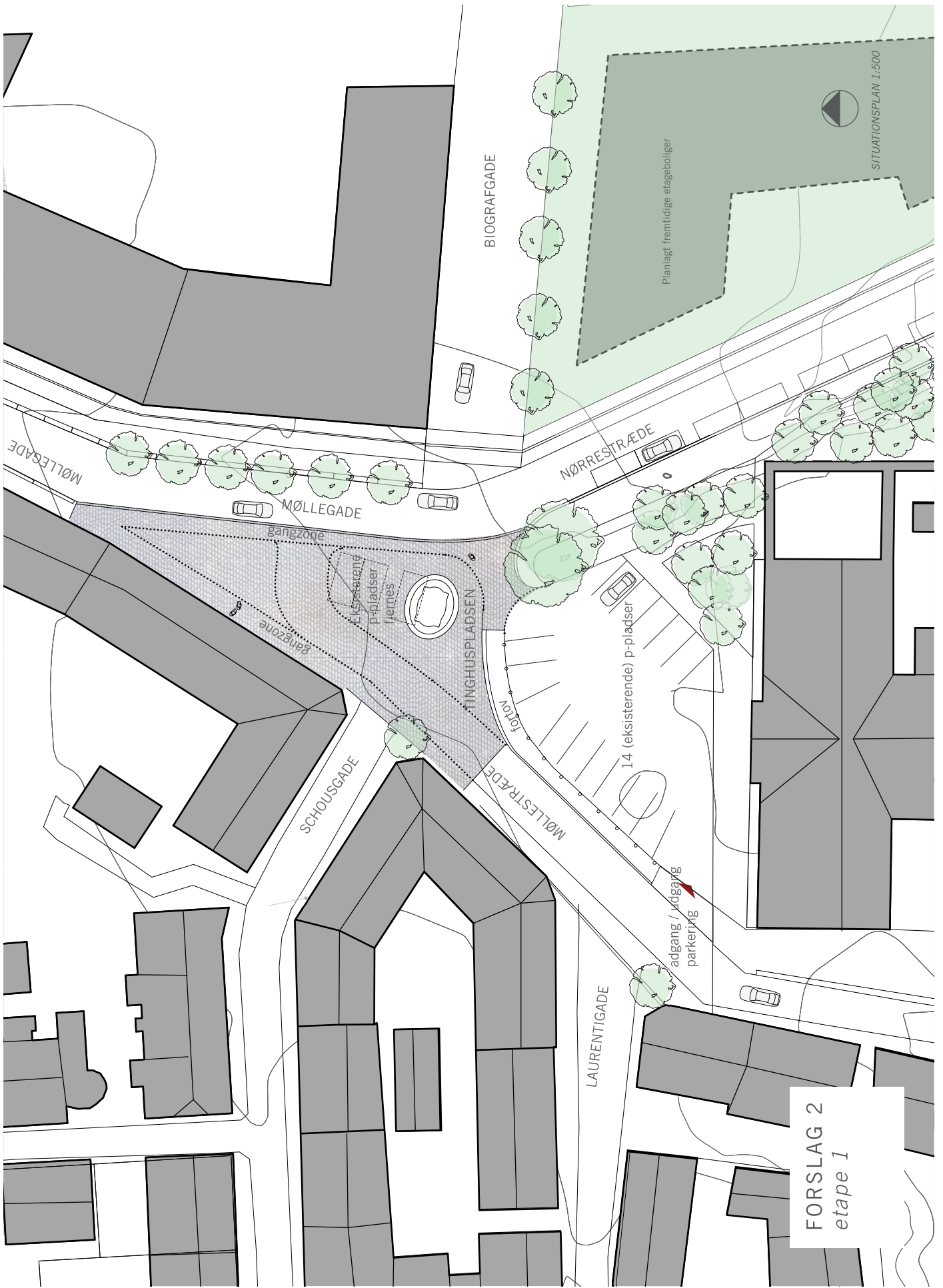
Pladsens afgrænsning definerer en tydelig kørebane på Møllegade. Kørebane på Møllegade er tosporet og skal afvikle den primære trafik i nærområdet i begge køreretninger. Der etableres en kørebane fra Møllestrede som svinger og forbinder Nørrestrede med Møllestrede og de mindre sidegader; Shousgade og Laurentigade. Kørebane vil være belagt med brosten, og derfor indgå som en naturlig del af pladsen.

FORSLAG 2 - ETAPE 1

FORSLAG 2 - ETAPE 2

FORSLAG 2
 etape 1

GENPLACERINGSPLAN - forslag 2 - etape 2

Forslag 2 - etape 2 består i at forbinde parkeringsarealet foran Tinghuset med den øvrige del af pladsen, hvor springvandet er placeret (etape 1).

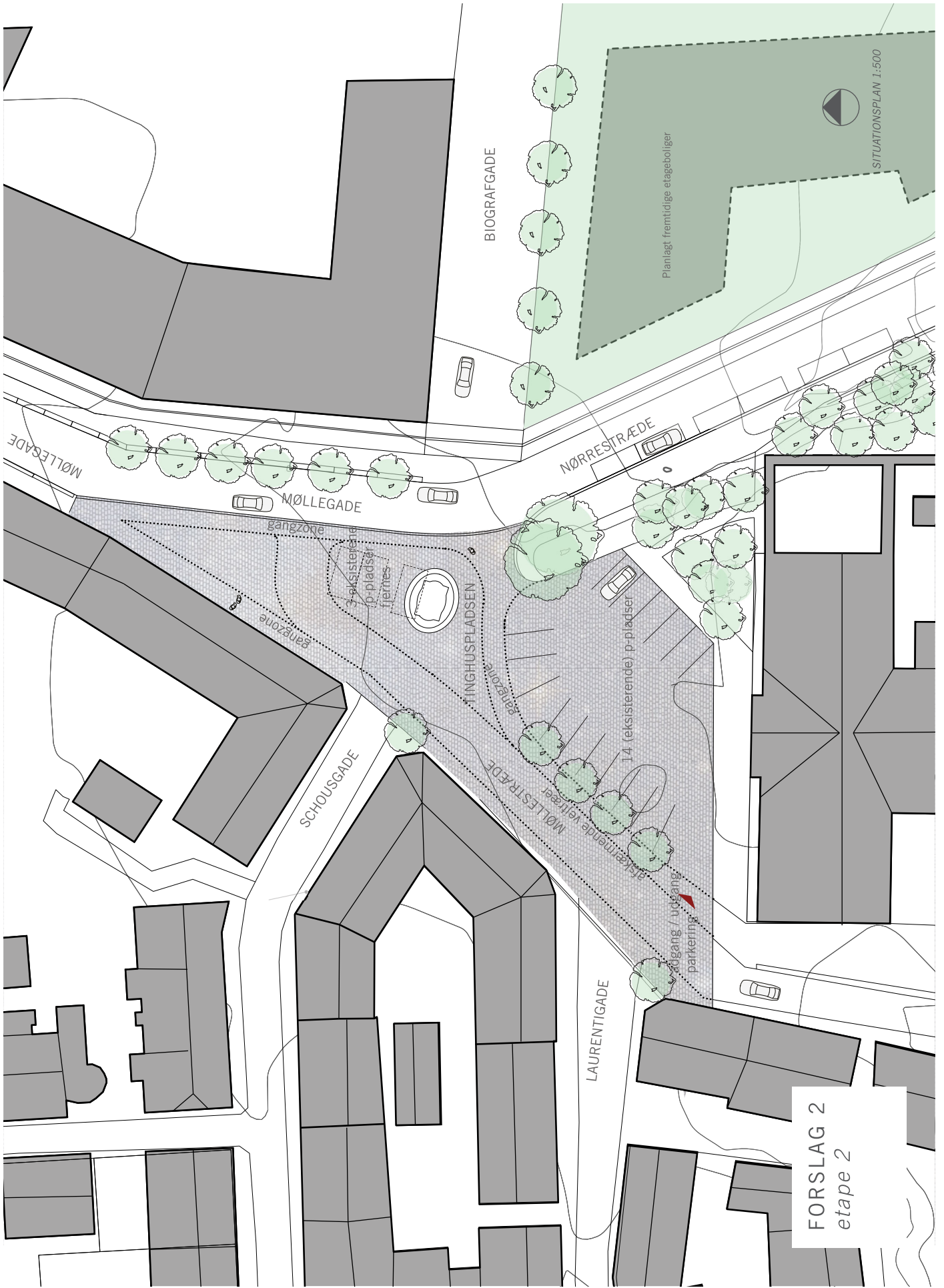
For at forbinde parkeringsarealet med den øvrige del af pladsen fjernes det eksisterende rækværk, og der etableres foran Tinghuset belægning efter samme princip som forslaget etape 1. Parkeringspladserne bevares og båsene markeres med belægningskifte, som passer til den øvrige belægning. Der plantes træer langs parkeringens vestlige side for at definere pladsdanelsen foran Tinghuset.

FORSLAG 2 - ETAPE 1

FORSLAG 2 - ETAPE 2

FORSLAG 2
etape 2

GENPLACERINGSPLAN - forslag 3

Iguanbryderne opstilles på sokkel umiddelbart foran Tinghuset, og der etableres en plads omkring springvandet på det eksisterende parkeringsareal.

I forslag 3 nedlægges 14 eksisterende parkeringspladser, og for at kunne realisere dette forslag, skal der tilkøbes 14 nye parkeringspladser i umiddelbar nærhed af Tinghuspladsen. Det estimeres at en ny parkeringsplads i parkeringhus vil koste ca. 150.000 - 250.000kr pr stk. Det er næppe sandsynligt at kommunen ejer areal på terræn til parkering i nærområdet.

Forslag 3 skaber en tæt sammenhæng mellem det eksisterende Tinghus, springvandet og pladsen foran Tinghuset. Der plantes træer på pladsens vestlige side, der afskærmer mod Møllegade og definerer rummet foran Tinghuset. Det eksisterende rækværk og fortov rundt om pladsen fjernes, og der etableres en ensartet belægning, med et mindre niveauspring mod Møllestræde og Nørrestræde.

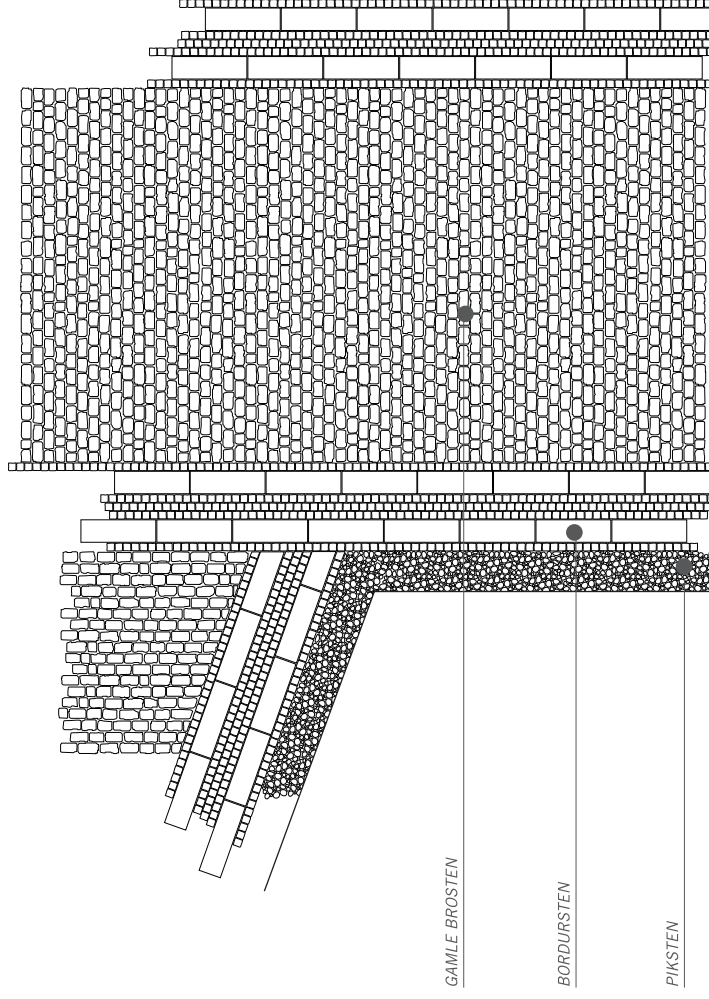

BELÆGNINGSPRINCIP - forslag 1, 2 og 3

Princippet for belægning på Tinghuspladsen tager udgangspunkt i den eksisterende belægning på Laurentigade, Møllestræde og Schousgade. Gaderne er beliggende i den ældre del af byen, og her er vejrum og fortov belagt med gamle brosten og piksten.

Belægningsprincippet samler Tinghuspladsen, så den opfattes som en helhed, og diffencierer mellem kørebane og fodgængerarealer på pladsen. For at understrege pladsen som helhed er der ingen niveauspring.

Princippet består af tre naturstentyper: brosten, bordursten og piksten, der bruges bevidst til at skabe zoner og overgange. Den grundlæggende sten på pladsen er brosten, og bordursten og piksten bruges primært til at skabe overgange og definere fodgængerzoner. Der tages hensyn til gangsbesværede, barnevogne og lign. ved at etablere fodgængerzoner bestående af bordursten, som er store skridsikre sten.

BELÆGNING SCHOUSGADE

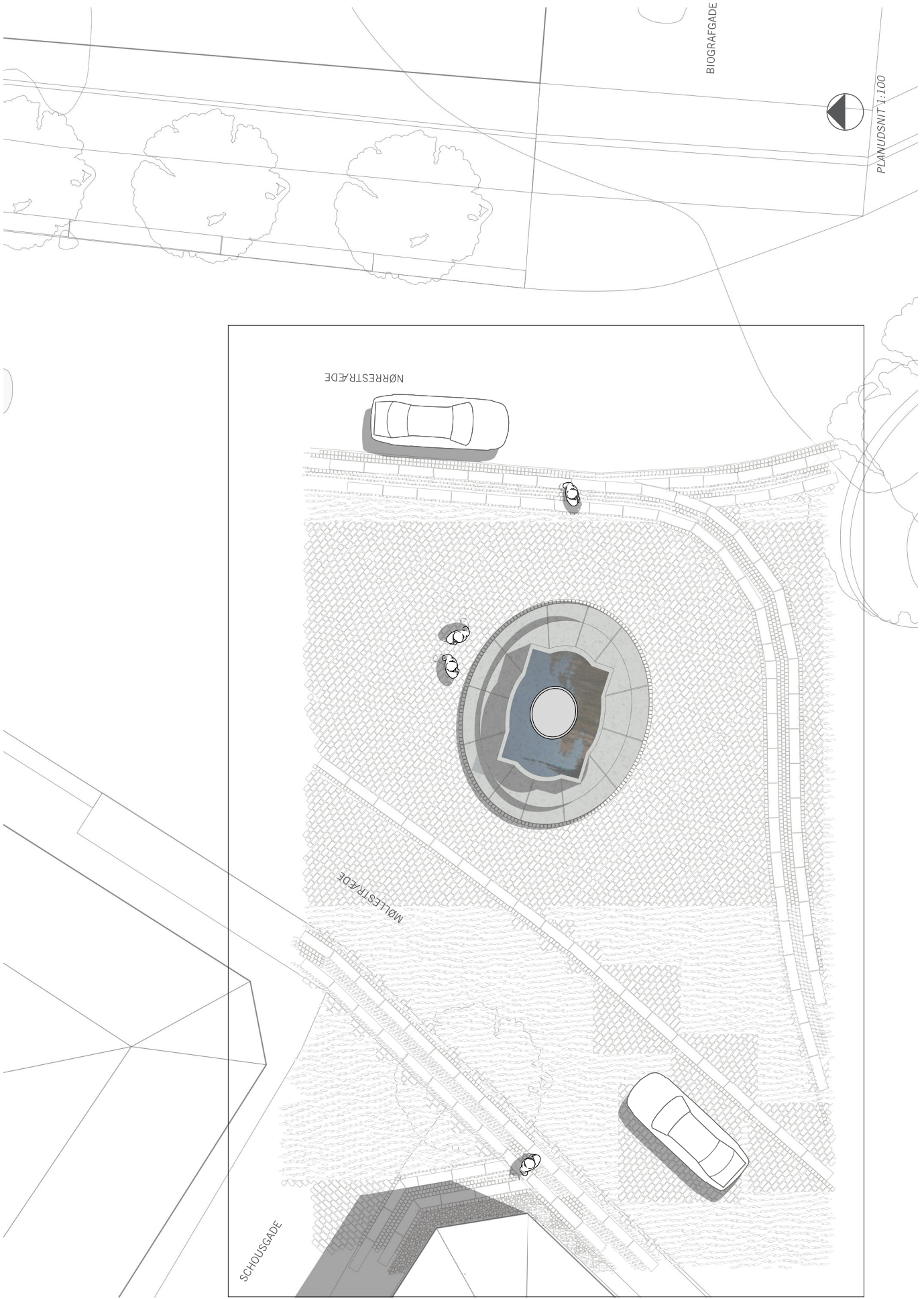

BELÆGNING LAURENTIGADE

BELÆGNING MØLLEGADE (VESTLIGE SIDE)

Iguanbryderne i Randers. Kulturhistorisk værdi

I mere end 100 år har vandkunsten Iguanbryderne været en del af udsmykningen af byrummet i Randers og et væsentligt element i randrusianernes bevidsthed. Vandkunsten har altid haft en central placering i byen, og i og omkring den har udspillet sig både dramatiske og mere hverdagsagtige hændelser med betydning for byens liv. Iguanbryderne har, siden tankerne om dem blev fostret, altid fået stor opmærksomhed og altid været genstand for lokal debat.

Særligt i perioden fra opstillingen i 1908 til flytningen i 1964, hvor Iguanbryderne havde deres placering på byens centrale plads, Frederiksplads omgivet af torvehandel og livlig trafik, stod de højt i randrusianernes bevidsthed. Efter flytningen til en placering ved byens stadion, "levede" bryderne en mere stille og tilbagetrukket tilværelse. Men efter nedtagningen i 2012 har debatten om dem nået nye højder. Det er tydeligt, at der har været et folkeligt ønske om at få dem tilbage i byrummet, simpelthen fordi de betyder noget for randrusianerne – fordi de hører til i Randers.

En genplacering af Iguanbryderne på en central plads i byen vil være af stor kulturhistorisk og identitetsmæssig betydning.

Man kan måske diskutere Iguanbrydernes kunstneriske værdi, men den sejlivede debat om brydernes placering i byrummet, viser, at man kan ikke undervurdere vandkunstens identitetsmæssige betydning. Den er og bliver vokset sammen med Randers – også fordi den har været en del af nogle af de mest voldsomme begivenheder i Randers' nyere historie.

Da soldater fra Viborg i 1922 marcherede ind i Randers for at sikre ro og orden under Danmarks længste generalstrejke, rundede de Iguanbryderne. Frederiksplads blev skueplads for en del af de mange uroligheder under den månedlange strejke, og formentlig ved et af sammenstødene mellem strejkende og ordensmagt mistede iguanen sit hoved, som efterfølgende måtte rekonstrueres.

Godt 20 år senere, under den tyske besættelse, blev Iguanbryderne brugt til afstraffelse af byens sortbørshajer, der dagligt afholdt "den sorte børs" på Frederiksplads. Det havde længe været en torn i øjet på byens arbejdere, at man til overpris, som ingen arbejdere havde mulighed for at betale, kunne købe rationerede varer og rationeringsmærker på pladsen. Den 25. september 1944 drog næsten samtlige arbejdere fra de store smedearbejdspladser som togfabrikken Scandia til Frederiksplads, hvor de indledte en klapjagt på alle "hajerne", som efter indfangning endte i springvandet. Lignende selvtægtsaktioner bredte sig fra Randers til andre dele af landet.

Iguanbryderne har gang på gang vist, at det er en vandkunst, som betyder noget i Randers. Derfor er det vigtigt, at den også fremover vil være en del af byrummet.

Jørgen Smidt-Jensen
Museumschef

Stemannsgade 2
DK-8900 Randers C
Tlf. 8712 2600
mail@museumoj.dk
museumoj.dk

13. januar 2019

Jørgen Smidt-Jensen
Museumschef

Direkte 8712 2623
jsj@museumoj.dk

Fra: Henri Amsler [henri.amsler@gmail.com]
Til: Helga Hjerrild Nielsen [helga.hjerrild@randers.dk]
Sendt dato: 20-08-2021 15:22
Modtaget Dato: 20-08-2021 15:22
Vedrørende: Fwd: Genplacering af Iguanbryderne - bevilligede midler pr. 20. aug 2021
Vedhæftninger: image001_768.jpg
image002_476.jpg

Hej Helga,
Her status d.d.

M.v.h.
Henri

Sendt fra min iPhone

Start på videresendt besked:

Fra: Annemarie Winther <aw@undervaerket.dk>
Dato: 20. august 2021 kl. 15.21.04 CEST
Til: Henri Amsler <henri.amsler@gmail.com>
Emne: **Genplacering af Iguanbryderne - bevilligede midler pr. 20. aug 2021**

Hej Henri

Kommer til at se, at både Torben Jensen og Jeppe Drejer faktisk har godkendt at bidrage med et sponsor-beløb:

Så puljen af penge til genplacering ser pt. sådan ud:

Sparekassen Kronjylland, kr. 50.000
Lemvig-Müller, kr. 150.000
A.P Møller, kr. 400.000 (forlænget et år og kan ikke forlænges yderligere)
Aage og Johanne Louis-Hansens, kr. 500.000 (forlænges til 22. august 2022)
Randers Kommune, kr. 50.000
Torben Jensen, kr. 25.000
Jeppe Drejer, kr. 10.000

I alt kr. 1.185.000

De 50.000 fra Sparekassen og 100.000 fra Lemvig-Müller er modtaget, resten bliver først udbetalt i rater, når vi fremsender en tidsplan.

Det gælder for alle fondene, at bevillingerne er betinget af, at Randers Kommune står for driften.

God fredag og weekend.

Bedste hilsner

Annemarie Winther

Stemannsgade 9 c, 8900 Randers C

M: 53898688 T: 86438688

aw@undervaerket.dk

[Facebook](#)

<http://undervaerket.dk/>

[Tilmeld dig nyhedsbrevet - få nyt fra din kulturelle byggeplads](#)

This email has been scanned by BullGuard antivirus protection.
For more info visit www.bullguard.com

Indsamlingsgruppen vedr. Iguanbryderne
v. Henri Amsler

henriamsler@gmail.com

cc. Søren Sørensen post@greso.dk

Randers Kommune
Kultur og fritid
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1515
Direkte 1096

helga.hjerrild@randers.dk
www.randers.dk

Dato: 22-04-2021 /Journalnummer: 20.04.00-P00-1-21

KUNSTFONDENS BEHANDLING AF ANSØGNING VEDR. IGUANBRYDERNE.

Kunsthånden har på sit møde den 8. april 2021 drøftet jeres fremsendte ansøgning. Der var enighed om, at kunsthånden ønsker at yde kontant støtte på 50.000 kr. under forudsætning af, at projektet gennemføres som beskrevet i den fremlagte ansøgning. Da det ansøgte beløb er langt højere, anbefaler Kunsthånden, at I fremsender ansøgning til kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt med henblik på, at ansøgningen gøres klar til Randers Kommunes budgetforhandlinger for 2022. Der ønskes en oversigt over de samlede økonomiske tilsagn, som projektet har opnået.

Der er i tilsagnet lagt vægt på værkets byhistoriske værdi og på, at der også er behov for at have monumenter i byen af ældre dato og med lokalhistorisk værdi for blandt andet derved at bevare fortællingen i det offentlige rum om byens historie. Der var fortsat klar opbakning til, at monumentet får sin placering som beskrevet på Tinghuspladsen.

Med henblik på udbetaling af tilskuddet, så følger det af betingelsen om, at projektet skal gennemføres som beskrevet, at tilskuddet kan udbetales, når der er opnået tilstrækkelige tilsagn til at projektet kan gennemføres uden væsentlige ændringer. Jeg foreslår derfor, at I orienterer undertegnede, når finansieringsplanen er endelig på plads med henblik på nærmere aftale om udbetaling. I ønskes god vind med den videre finansieringsproces.

Med venlig hilsen

Helga Hjerrild

Sekretær for Randers Kommunes Kunstfond.

Genrejsning af Iguanbryderne
Økonomi efter indkomne tilbud, juni 2020

29.06.2020

	Tilbud (alle arbejder)	Tilbud. Arbejder for klargøring til genrejsning.
1. Murerfirmaet Niels Bugge ApS		
Byggeplads	kr. 25.350,00	
Jord-, kloak- og ledningsarbejder	kr. 230.800,00	kr. 51.125,00 *1
Betonarbejder	kr. 266.922,50	
2. El-instaltørfirmaet John Drejer A/S		
El- og vvs-arbejder	kr. 389.500,00	kr. 200.000,00 *2
LED belysning	kr. 38.550,00	kr. 18.000,00 *3
3. Anlægsgartner Torben Jensen & søn ApS		
Belægningsarbejder	kr. 69.020,00	kr. 69.020,00 *4
Monteringsarbejder	kr. 146.000,00	
4. Evt. rensning og ompatineret af broncedele	kr. 53.387,00	kr. 53.387,00 *5
5. Evt. uforudselige udgifter	kr. 50.000,00	kr. 50.000,00 *6
6. I alt	kr. 1.269.529,50	kr. 441.532,00
7. 25 % moms	kr. 317.382,38	kr. 110.383,00
8. I alt incl. moms	kr. 1.586.911,88	kr. 551.915,00
9. Forsikring	kr. 50.000,00	*7
10. Tilslutningsafgifter skønnet (el, vand og kloak)	kr. 50.000,00	kr. 50.000,00 *8
11. I alt incl. moms	kr. 1.686.911,88	kr. 601.915,00
12. Totalbeløb fratrukket klargøring for genrejsning	kr. 1.084.996,88	
13. Indsamlede midler pr. 23. januar 2020	kr. 1.085.000,00	

*1 Opskæring af asfalt samt opgravning og deponering af forurenede jord, miljøundersøgelse mv.

*2 Generelle el-installationer og vvs-installationer vedr. nye rør, pumper og ventiler til springvandet.

*3 Skønnet andel vedr. trafiksikring.

*4 Afsluttende chaustestensbelægning i 2 meters bredde omkring springvandet.

*5 Damprensning og ompatineret ved Broncestøberiet i Svendborg, incl. transport og nye forankringer.

*6 Rådighedsbeløb til uforudseelige udgifter.

*7 Forsikring af projektering.

*8 Tilslutningsafgifter kan evt. minimeres hvis tilslutningen sker fra Sundhedshuset.

Følgende bidrager med gratis rådgivning, projektering og tilsyn, skønnet værdi på kr. 150.000:

Rådgivende ingeniørfirma Stokvad A/S

Bjørn Christiansen Landinspektør

Amsler Arkitektur, Arkitekt Ebbe Marxen

Herudover har Randers kommunes Bevaringsudvalg bevilliget økonomi til skitsering af løsningsmodeller for genrejsningen kr. 50.000. Ligeledes er der bevilliget kr. 50.000 til fundraising via Underværket og har således tilvejebragt ca. kr. 1,1 mill. Der arbejdes videre med tilvejebringelse af yderligere fondsmidler.

Med venlig hilsen

Foreningen for by- og landskabskultur i Randers kommune

v/ formanden Jan Nørskov Jørgensen

Underværket
Att. Poul Jeberg og Annemarie Winther
upp@undervaerket.dk aw@undervaerket.dk

Randers Kommune
Kultur og fritid
Laksetorvet
8900 Randers

Telefon +45 8915 1515
Direkte 1096

helga.hjerrild@randers.dk
www.randers.dk

07-10-2019 / 20.04.00-P00-1-19

Driftsgaranti

I forbindelse af genplacering af Iguanbryderne på Tinghuspladsen samt reovering af Sct. Laurentii Brønd i Adelgade/Møllegade forpligter Randers Kommune sig hermed til at tage ansvaret for og forestå den fremtidige drift af begge springvand.

Dette sker med virkning fra, at begge springvand er etableret og funktionelle.

Venlig hilsen

Erik Mouritsen

Vicekommunaldirektør Randers Kommune